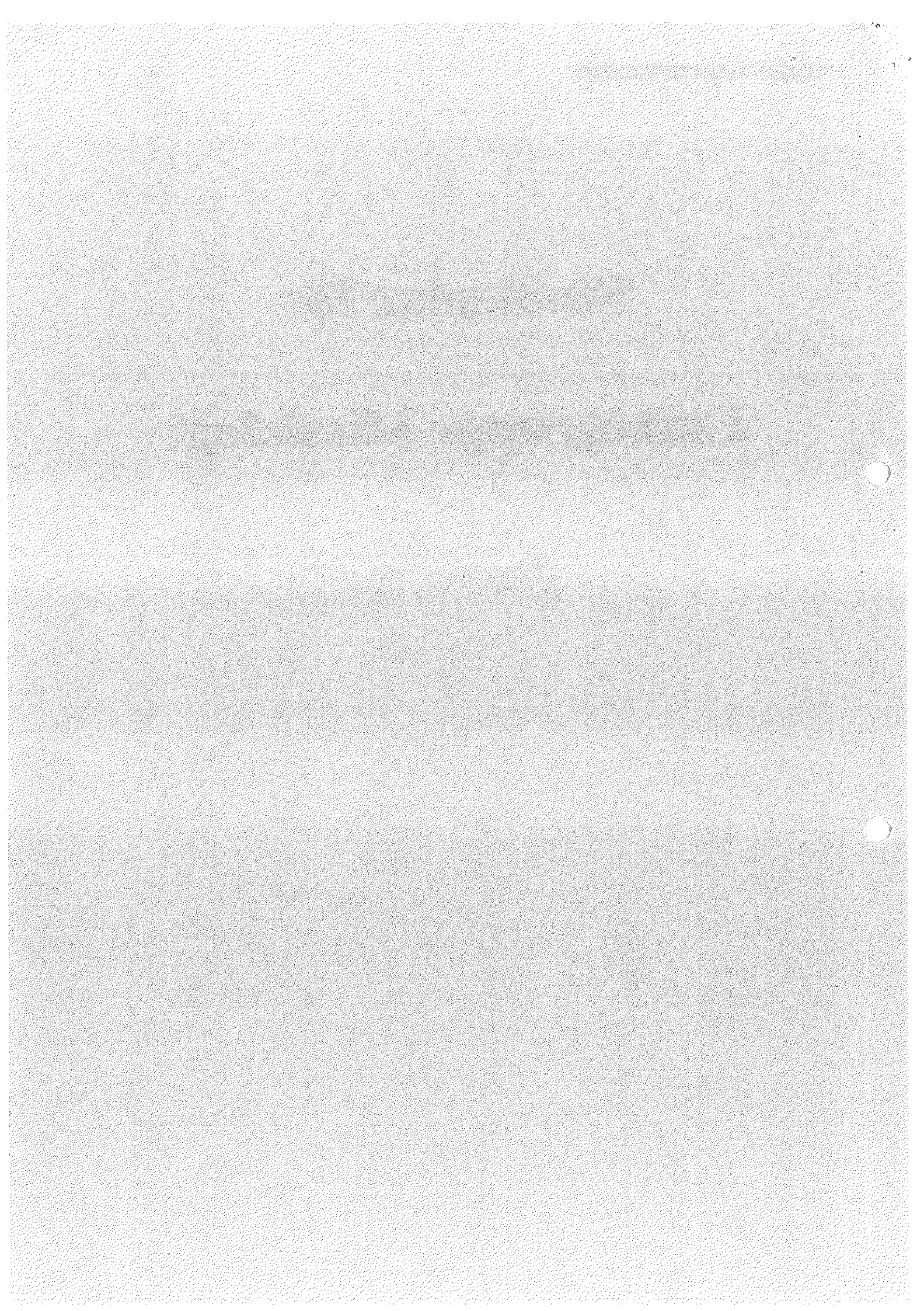

M3 04/05

Studieplan for
Emnegruppe Missiologi

2004/2005

Emnegruppe : Missiologi (30 studiepoeng)

Innhold	s.1
Emnegruppe i missiologi	s.2
1. Generell innledning	s.2
2. Studiets oppbygging:	s.2
3. Den bibelsk-systematiske og historiske dimensjonen (15 studiepoeng)	s.3
3.1 Bibelens misjonsbudskap (6 studiepoeng)	s.3
3.1.1 Det gamle testamente og misjon	s.3
3.1.2 Det Nye Testamente og misjon	s.4
3.2 Hva er misjon? Systematisk-teologisk perspektiv (3 studiepoeng)	s.5
3.3 Misjonstenkningen i teologihistorien (3 studiepoeng)	s.6
3.4 Økumenikk og samarbeid (3 studiepoeng)	s.6
4. utfordringer i møte med andre kulturer (15 studiepoeng)	s.7
4.1 Religionsteologi (3 studiepoeng)	s.8
4.2 Kulturforståelse, kommunikasjon og kontekstualisering (6 studiepoeng)	s.9
4.3 Ethiske forhold relatert til andre kulturer (3 studiepoeng)	s.9
4.3.1 Seksualetikk og familiemønstre	s.9
4.3.2 Ressursforvaltning, urbanisering, befolkningseksplasjon og fattigdomsproblemet.	s.10
4.3.3 Politikk og menneskerettigheter	s.10
4.4 Misjonæren i møte med en annen kultur (3 studiepoeng)	s.10
5. Eksamen	s.11

Innhold :**Emnegruppe i missiologi****1. Generell innledning**

Emnegruppen i missiologi er bygd opp som en frittstående enhet på 30 studiepoeng. Som forkunnskaper kreves *Emnegruppe i Kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering (KRL)* og emnegruppe *nytestamentlig gresk* eller ekvivalerende forkunnskaper. Den er direkte siktet inn mot studentenes framtidige gjerning som misjonærer i en annen kultur. Studiene er imidlertid også åpne for andre enn misjonærer.

Missiologien tar sikte på å vise at kristen misjon springer ut av og er begrunnet i den treenige Guds allmenne frelsesvilje. Misjon er derfor ikke en særinteresse, men en integrert del av kirkens oppdrag i verden. Dette kommer eksplisitt til uttrykk i misjonsbefalingen. Misjonens bibelske grunnlag og målsetting vil bli studert. Fokus vil også settes på den kontekst som det bibelske budskapet skal formidles inn i, samt en viss teoretisk refleksjon på misjonsstrategiske problemstillinger.

Missiologien setter perspektiv for et bredere fagfelt der innsikt fra andre emner også spiller en rolle. Disiplinen fokuserer på kirkens oppdrag i verden ved å studere de bibelske skrifter og ved et historisk systematisk studium der en kritisk undersøker misjonens grunnlag, målsetting og budskap. Her vil en ta opp grunnleggende spørsmål om gudsbegrepet og frelseslæren og lignende. Man fokuserer på kristendommens møte med andre kulturer.

2. Studiets oppbygging:**A. Den bibelsk-systematiske og historiske dimensjonen 15 studiepoeng**

Bibelens misjonsbudskap:	
Det Gamle Testamente og misjon	3 studiepoeng
Det Nye Testamente og misjon	3 studiepoeng
Hva er misjon? Systematisk-teologisk perspektiv	3 studiepoeng

Misjonstenkningen i teologihistorien	3 studiepoeng
Økumenikk og samarbeid	3 studiepoeng

B. Utfordringer i møte med andre kulturer 15 studiepoeng

Religionsteologi	3 studiepoeng
Kulturforståelse, kommunikasjon og kontekstualisering	6 studiepoeng
Etiske forhold relatert til andre kulturer	3 studiepoeng
Misjonæren i møte med en annen kultur	3 studiepoeng

3. Den bibelsk-systematiske og historiske dimensjonen (15 studiepoeng)

Her belyses de prinsipielle sider ved missiologien. Hva lærer Bibelen om misjon? Dette spørsmålet vil bli behandlet i et bibelsk-systematisk perspektiv. Det bibelske grunnlaget og målsettingen for misjonsoppdraget blir klarlagt gjennom eksegetisk og bibelteologisk arbeid. Det er viktig å framstille misjonens problematikk i nær tilknytning til systematisk-teologiske disipliner.

Til ulike tider og i ulike kirkesamfunn har det vært tenkt ulikt om hva misjon er. I denne sammenheng vil det bli gitt en historisk framstilling av hvordan den teologiske tenkning om misjon har utviklet seg. I denne sammenheng er det viktig å se kritisk på hvordan misjonstanken har vært forstått i teologi og kirke. Man vil også vise hvordan den økumeniske bevegelse har påvirket misjonstankningen.

3.1 Bibelens misjonsbudskap

3.1.1 *Det gamle testamente og misjon (3 studiepoeng)*

Det gamle testamente utgjør på samme tid både en samling jødiske skrifter og den første del av den kristne kanon. Studiet av tekster fra disse skriftene er interessante både som tekster fra et bestemt folk i en bestemt kulturell og historisk sammenheng og som basis for nytestamentlig og alment kristelig livsorientering. Noen samlet misjonsteologi finner vi ikke i Det gamle testamente, men både skapertroen, det første bud, monoteismen og tekster som fokuserer forholdet mellom Israel og de andre folkeslagene gir oss viktig materiale for missiologien.

Fagplanen er her bygd opp med sentrale tekster som studeres eksegetisk og visse bibelteologiske artikler.

Tekstpensum: 1 Mos 14; 2 Mos 20,1-6; 32; 1 Kong 18,17-40; Jes 2,1-5; Esek 38-39; Am 1,3-2,8.

a. Grunnleggende drøftinger

Det gamle testamente presenterer Gud Herren (Jahve) som hele verdens skaper og herre. Selv om det meste av Det gamle testamente er opptatt av forholdet mellom Guds utvalgte folk og Gud trekkes de andre folkene også inn på viktige steder. Nettopp fordi Gud er den eneste virkelige Gud, finner vi flere ansatser til en begynnende misjonsteologi også i Det gamle testamente.

Pensum:

Holter, K.

"Det gamle testamente og misjonen". I: *Missiologi i dag / J.M. Berentsen m.fl. (red.)*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 23-36.

Holter, K.

"Gammeltestamentlig religionsteologi som ressurskilde for misjonsteologien. En presentasjon og vurdering av noen aktuelle synspunkter", I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 42, s. 44-55.

Tångberg, K.A.

1986 "Finnes det en misjonsappell i Det gamle testamente?. Devterojesajas frelsesforkynnelse i forhold til misjonsbefalingen". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 40, s. 153-160.

b. Det første bud

Det gamle testamente beskriver på mange måter spenningen mellom polyteismen i Israels omverden og monoteismen. I lange perioder ser det også ut til at folkereligionen i Israel har praktisert en viss polyteisme, og profetene kjempet derfor en hard kamp for monoteismen og det første bud.

Denne tematikken er særlig relevant i et missiologisk perspektiv, og utgjør en forutsetning for det både i Det gamle og Det nye testamente har å si om misjon.

Pensum:

1.Mosebok 14 med kommentar:
Wenham, G.J.

1986 *Genesis 1-15*. (Word Biblical Commentary ; 1). Dallas, TX : Word, s. 304-322.

2.Mosebok 20,1-6 med kommentar:

Kronholm, T.

1992 *De tio orden*. Stockholm : Verbum, s. 67-87 og 97-114.

2.Mosebok 32 med kommentar:

Childs, B.S.

1974 *Exodus*. (Old Testament Library). London : SCM, s. 557-574.

1.Kongebok 18,17-40 med kommentar:

Jones, G.H.

1984 *1. and 2. Kings*. (New Century Bible Commentary). Grand Rapids, MI : Eerdmans, s. 309-312 og 315-325.

Rosner, B.S.

1999 "The Concept of Idolatry". I: *Themelios* 24, s. 21-30

Holter, K.

1994 "Å skape guder i menneskets bilde". I: *Misjon og Teologi. Årsskrift for Misjonshøgskolen* 1, s. 45-53.

c. Israel og folkeslagene i det Gamle Testamente

Forholdet mellom Israel som Guds utvalgte folk og alle de andre folkene drøftes i visse gammeltestamentlige tekster, særlig hos profetene. Et grunnleggende aspekt ved utvelgelsen av Israel er knyttet til løftet til Abraham om at "i deg skal alle jordens slekter velsignes". Dette perspektivet er ikke like tydelig fremme i alle faser av Israels historie, men særlig i profetenes fremtidsvisjoner finner vi glimt av at også de andre folkeslagene skal innlemmes under Guds velsignelse..

Pensum:

Jesaja 2,1-5 med kommentar:

Oswalt, J.N.

1986 *Isaiah. Chapters 1-39*. (NICOT). Grand Rapids, MI : Eerdmans, s. 112-119.

Esekiel 38-39 med kommentar:

Allen L.C.

1995 *Ezekiel 20-48*. (Word Biblical Commentary ; 29). Dallas, TX : Word, s. 202-211.

Amos 1,3-2,8 med kommentar:

Stuart, D.

1987 *Hosea-Jonah*. (Word Biblical Commentary ; 31). Dallas, TX : Word, s. 308-320.

Michelsen, L.M.

1996 *Guds folk. Kirkens røtter i Det Gamle Testamente*. Bergen : NLA-Forlaget, s. 145-157.

Gowan, D.E.

1986 *Eschatology in the Old Testament*. Edinburgh : T. & T. Clark, 1986, s. 42-58.

Og enten:

Hayes, J.H.

1968 "The Usage of Oracles Against Foreign Nations in Ancient Israel". I: *Journal of Biblical Literature* 87, s. 81-92.

Eller:

Bøe, S.

2000 "Profetenes domsord mot fremmede folkeslag; forsøk på en teologisk forståelse". I: *Budskap 2000. Årsskrift for Fjellhaug Misjonshøgskole*. Oslo : Fjellhaug Skoler, s. 66-84.

3.1.2 *Det Nye Testamente og misjon (3 studiepoeng)*

Det nye testamente er basis for all kristen livstolkning, både av dogmatisk og etisk art. Samtidig som Det nye testamente bygger på Det gamle, videreføres her budskapet i lys av Kristus-hendelsen. Og forholdet mellom Guds folk og folkeslagene rykker frem i fremste rekke, gjennom den målrettede misjonsvirksomhet som Det nye

testamente bevitner. Bibelens misjonsbudskap er særlig orientert omkring Jesu misjonsbefaling i Matt 28,18-20. Det er derfor naturlig å ta utgangspunkt i denne teksten, og i den nyeste forskning til denne. En vil videre drøfte og studere urkristendommens forhold til jødedommen og til de øvrige religioner, og dessuten aktualisere visse sider ved religionsmøtet, slik dette omtales i Det nye testamente.

Gjennomgåelsen vil veksle mellom eksegese av sentrale tekster og bibelteologiske drøftinger. Det er den greske teksten til NT som legges til grunn for studiet, men norske oversettelser vil være tilgjengelige, også ved eksamen. Det forventes både i studiet og ved eksamen at studenten arbeider selvstendig med den greske teksten.

Tekstpensum: Matt 28,18-20; Joh 17,1-26 og 20,11-23; Rom 9-11; 2 Kor 5,11-21

Pensum:

Kvalbein, H.

1994 "Misjon i evangeliene og Apostlenes Gjerninger". I: *Missiologi i dag / J.M. Berentsen m. fl. (red.)*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 37-64.

Ådna, J.

2000 "Den kristne misjonens begynnelse. Hypoteser og erkjennelser i den nyeste forskning med særlig vekt på Matt 28,16-20". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 54, s. 5-20.

Olsson, B.

1994 "Misjon hos Paulus og Peter". I: *Missiologi i dag / J.M. Berentsen m. fl. (red.)*. Oslo: Universitetsforlaget, s. 65-76.

Joh 17,1-26 og 20,11-23 med kommentar:

Barrett, C.K.

1978 *The Gospel According to St John. An Introduction with Commentary and Notes on the Greek Text*. 2nd ed. London : SPCK, s. 560-562, 564-571, 499-501 og 509-513.

Romerbrevet 9-11 med kommentar:

Morris L.

1988 *The Epistle to the Romans*. Leicester : IVP, s 343-430.

2 Korinterbrev 5,11-21 med kommentar:

Lambrecht, J

1999 *Second Corinthians*. (Sacra Pagina Series ; 8). Collegeville, MN: Liturgical Press, s. 90-107.

Sjaastad, E.

1998 "For det er én Gud. Monoteismen som misjonsmotiv i lys av 1. Kor. 8,4-6; Rom. 3,28-30 og 1. Tim. 2,1-6". I: *En sann Gud. Monoteismen og det første bud i et missiologisk perspektiv / E. Sjaastad og K. Valen (red.)*. Oslo : Fjellhaug Skoler, s. 80-92.

3.2 Hva er misjon? Systematisk-teologisk perspektiv (3 studiepoeng)

I dette emnet vil man belyse viktige misjonsteologiske emner i vår tid. Man vil svare på spørsmålet om hva misjon er, systematisk-teologisk belyst. Emnet forutsetter innføring i misjonstanken i Det gamle og Det nye testamente samt misjonstenkningen i teologihistorien.

Pensum:

Bassham, R.C.

1979 *Mission Theology. 1948-1975 Years of Worldwide Creative tension. Ecumenical, Evangelical, and Roman Catholic*. Pasadena, CA : William Carey Library, s. 331-359.

Berentsen, J.M. m.fl.

- 1994 "Grunntrekk i misjonens teologi". I: *Missiologi i dag / J.M. Berentsen m. fl. (red.)*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 173-185.
Glasser, A.F. og McGavran, D.A.
- 1983 *Contemporary Theologies of Mission*. Grand Rapids, MI : Baker, s. 30-81, 100-112, 126-136 og 180-204.
Scherer, J.A.
- 1995 "Mission Theology". I: *Toward the twenty-first Century in Christian Mission / J.M. Phillips and R. Coote (eds.)*. Grand Rapids, MI : Eerdmans, s. 193-203.
- Solheim, D. og Sæverås, O.
- 1992 *Innføring i missiologi*. Oslo : Fjellhaug skoler. Studiebiblioteket, s. 18-39.
Tippett, A.R.
- 1987 *Introduction to Missiology*. Pasadena, CA : William Carey Library, s. 409-419.
Verkuyl, J.
- 1978 *Contemporary Missiology. An introduction*. Grand Rapids, MI : Eerdmans, s. 163-204.

3.3 Misjonstenkningen i teologihistorien (3 studiepoeng)

Studiet av missiologi skal også vise hvordan teologi- og idéhistorien har influert på misjonsforståelsen. Her vil det bli lagt vekt på å få en oversikt over den teologiske utvikling innen misjonstenkningen. Det er viktig å se hvordan kristendomsforståelsen i de ulike periodene av kirkens historie har påvirket misjonsforståelsen

Pensum:

- Berentsen, J.M.
- 1990 *Teologi og Misjon. Trekk fra protestantismens historie fram til vårt århundre*. Oslo : Nye Luther Forlag, s. 11-172.
- Bosch, D.J.
- Transforming Mission. Paradigm Shifts in Theology of Mission*. Maryknoll, NY : Orbis Books, s. 349-367.
- Grenz, S. og Olsen, R.
- 1992 *20th-Century Theology. God & the World in a transitional age*. Carlisle : Paternoster, s. 210 – 224 og 271-285.

Vatican II

- 1975 "Declaration on the relation of the Church to non-Christian religions. Vatican II, Nostra Aetate, 28 oct. 1965". I: *Documents of Vatican II / A.P. Flannery (ed.)*. Grand Rapids, MI : Eerdmans, s. 738-742.

3.4 Økumenikk og samarbeid (3 studiepoeng)

Arbeidet med økumenikk og samarbeid vil legge hovedvekten på grunnlagsproblematikken i bekjennelsen av kirkens enhet, og på det teologiske arbeid som gjøres for å synliggjøre denne enhet. En vil også analysere og kritisk vurdere forskjellige former for økumenikk. Vi vil se både på den økumeniske bevegelsen representert ved Kirkenes Verdensråd og noen av de konferanser og konsultasjoner som har blitt holdt blant de evangelikale. Videre vil en ta opp ulike samarbeidsformer og samarbeidsmodeller. Spørsmålet om proselytisme vil også bli drøftet. En viktig problemstilling for alle misjonærer er å vurdere hvordan en skal forholde seg til forskjellige kirker, bevegelser og grupperinger som en møter i sitt daglige arbeid. Studentene vil også studere noen av de viktigste økumeniske dokumenter.

Emnet vil kombinere forelesninger og seminarer. Studentene vil få i oppdrag å presentere og kritisk vurdere noen av de viktigste økumeniske dokumentene.

Pensum:

- Bosch, D.
- 1991 *Transforming Mission*. Maryknoll, NY : Orbis, s. 457-467.
- McGavran, D.A.
- 1983 "Official Roman Catholic Theology of Mission". I: *Contemporary Theologies of Mission / A.F. Glasser, D.A. McGavran*. Grand Rapids, MI : Baker, s. 180-204.
- Solheim, D.
- 1988 "Misjon og enhet". I: *Ung Teologi* 21, s. 15-23.

Solheim, D.

1989 "Lausanne II i Manila – eit misjonshistorisk møte". I: *Fast Grunn* 42, s. 197-202.

Solheim, D.

1989 "KV og misjon i dag". I: *Fast Grunn* 42, s. 79-83.

Solheim, D. og Sæverås, O.

1992 *Innføring i Missiologi*. Oslo : Fjellhaug Skoler. Studiebiblioteket, s. 182-219.

Økumeniske dokumenter (som også er pensum):

Dokumenter fra WCC. CWME og Vatican II:

Fung, R.

1979 "The Kingdom of God as Strategy for Mission. [CWME Canberra 1980]". I: *International Review of Mission* 68, s. 102-108.

World Council of Churches. Commission on World Mission and Evangelism (WCC. CWME)

1983 "Misjon og evangelisering – en økumenisk bekreftelse". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 37, s. 213-233.

Fung, R.

1989 "Mission in Christ's Way. The Strachan Lectures [CWME San Antonio 1989]". I: *International Review of Mission* 78, (utdrag - 12 s.)

World Council of Churches. Commission on World Mission and Evangelism (WCC. CWME)

1999 "Mission and Evangelism in Unity Today [WCC 1998]". I: *International Review of Mission* 88, (utdrag - 10 s.)

Den Norske Kirke. Mellomkirkelig Råd (DNK. MKR)

1994 "Porvoo-erklæringen". I: *Fellesuttalelsen fra Porvoo – med Porvoo-erklæringen. Together in Mission and Ministry. Samtalene mellom de britiske og irske anglikanske kirker og lutherske kirker i de nordiske og baltiske land*. Oslo : Mellomkirkelig Råd (utdrag - 12 s.)

Lutheran World Federation / Pontifical Council for Promoting Christian Unity (LWF/PCPCU)

1997 *Felleserklæring om rettferdiggjørelsen*. Oslo : Mellomkirkelig Råd, s. 7-20.

Vatican II

1975 "Sharing of Spiritual Activity and Resources with our Separated Brethren" I: *Documents of Vatican II / A.P. Flannery, (ed.)*. Grand Rapids, MI : Eerdmans, s. 492-501.

Vatican II

1975 "Missionary Work. Ad gentes". I: *Documents of Vatican II / A.P. Flannery, (ed.)*. Grand Rapids, MI : Eerdmans, s. 824-835.

Dokumenter fra evangelikale konferanser:

Det Teologiske Konvent

1970 "Frankfurt-erklæringen om grunnlagskrisen i misjonen". I: *Krise i misjonen / P. Beyerhaus*. Oslo : Lunde, s. 47-57.

Lausanne Congress on World Evangelization (LCWE)

1974 *Lausanne-pakten. For misjon og evangelisering*. Oslo : Den Norske Lausanne-komité, s. 2-8.

Lausanne Congress on World Evangelization (LCWE)

1989 *Manila-manifestet. Hele kirken – med hele evangeliet – til hele verden. Særtrykk av Norsk Tidsskrift for Misjon* 43 (1989), nr. 4. Oslo : Egede-instituttet/Den Norske Lausanne-komité, s. 1-17.

World Evangelical Fellowship (WEF)

"Confessing One Faith. An Evangelical Response. [Korea 1993]". I: *Evangelical Review of Theology* 18, s. 35-46.

4. Utfordringer i møte med andre kulturer (15 studiepoeng)

Overalt der det drives misjon møter man andre kulturer og livstolkninger. I denne delen av missiologien vil en rette søkelyset mot det religiøse, etiske og kulturelle mangfoldet. Et viktig anliggende blir å formidle kunnskap,

interkulturell innsikt og forståelse. Hvordan man ved dialog og på andre måter formidler det kristne budskapet til mennesker av andre religioner og med annen kulturell bakgrunn, blir vesentlig.

4.1 Religionsteologi (3 studiepoeng)

Religionsteologi er et forholdsvis nytt emne i studieplanene for teologi - uten at det er nye tema som behandles. Det er heller en ny og bredere interesse for religioner og religiøsitet i moderne samfunn som har ført til at ulike tråder dras sammen for en mer samlet behandling. Bakgrunnen for denne nye interessen for religioner og det religiøse er så vel nyreligiøsitet inspirert av Østens religioner, kristelig påvirket privat religiøsitet samt det faktum at kristendommen i dag står overfor ulike ikke-kristne religioner midt i tidligere kristne kjerneområder.

I sin framtidige gjerning som misjonærer vil studentene stå midt oppe i til dels komplekse religiøse situasjoner. Hvordan skal de forholde seg og hvordan skal de selv undervise og veilede andre. På basis av bibelfagene og systematisk teologi vil en i dette kurset ta for seg kristentroens grunnleggende selvforståelse som åpenbaringstro i møte med de helhetsforståelser som ulike religioner representerer. Hvordan er gudsbegrepet; religion og religioner: felles opprinnelse eller samme mål? Synkretismeproblemet vil også bli viet oppmerksomhet – spesielt hvordan det gjør seg gjeldende i religionsteologisk tenkning. Også prinsipielle spørsmål i tilknytning til temaet: "mange religioner – en etikk?" vil bli tatt opp.

Målet med dette kurset er at studentene gjennom arbeidet med religionsteologiske spørsmål skal nå fram til en teologisk gjennomtenkt forståelse av religionene og kristentroens forhold til dem fra et evangelisk ståsted.

Pensumlitteraturen består i all hovedsak av mer generelle, prinsipielle artikler, hvor de grunnleggende spørsmålene behandles.

Pensum:

Berentsen, J.M.

1994 "Kristendommen og religionene". I: *Missiologi i dag / J.M. Berentsen m. fl. (red.)*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 202-224.

Beyerhaus, P.

"Dialogen som uttrykk for en ny ekumenisk missionsforståelse". I: *Hvad er frelse?. Grundlagskrise i missionen*. Fredericia : Lohses Forlag, s. 50-85.

Breivik, N.O.

1997 "Kristen teologi og religionene. Til religionsteologiens prolegomena". I: *Teologi for tanken og troen. festskrift i anledning af Aksel Valen-Sendstads 65-års-dag 7. maj 1997 / K.M. Christensen m. fl. (red.)*. Århus : Forlag Kolon, s. 40-53.

Heiene, G.

1995 "En ny global etikk?". I: *Mange religioner – én etikk? / Lars Østnor (red.)*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 215-236.

Hick, J.

1995 "A Pluralist View". I: *More than One Way. Four Views on Salvation in a pluralistic World / D.L. Okholm, & T.R. Phillips (eds)*. Grand Rapids, MI : Zondervan, s. 27-59.

McGrath, A.E.

1995 "A particularist View. A Post-Enlightenment Approach". I: *More than One Way. Four Views on Salvation in a Pluralistic World / D.L. Okholm and T.R. Phillips (eds)*. Grand Rapids, MI : Zondervan, s. 151-180.

Pinnock, C.H.

1995 "Response to John Hick". I: *More than One Way. Four Views of Salvation in a Pluralistic World / D.L. Okholm and T.R. Phillips (eds)*. Grand Rapids, MI : Zondervan, s. 60-64.

World Evangelical Fellowship. Theological Commission

The unique Christ in a Pluralistic World. Seoul : WEF. TC, s. 8-23.

The Parliament of the World's Religions

1998 "A Universal Declaration of Human Responsibilities proposed by the InterAction council. The Declaration of the Parliament of the World Religions". I: *A Global Ethic and Global Responsibilities / H. Küng and H. Schmidt (eds)*. London : SCM Press, s. 2-32.

4.2 Kulturforståelse, kommunikasjon og kontekstualisering (6 studiepoeng)

I dette emnet vil en fokusere på tverrkulturell forståelse og kommunikasjon. Også her vil vi gå til studiene med en missiologisk vinkling. Det antropologiske stoffet som leses skal anvendes for bedre å kunne krysse kulturgrenser. Misjonæren må frigjøre seg fra sin egen kultur og være med å legge til rette for en kirkebyggende virksomhet i en lokal kontekst. En vil gå inn i praktiske eksempler på kontekstualisering

Emnet vil ha forelesningsform, men samtale og diskusjon vil vektlegges. Studenten må levere en mindre oppgave for å vise forståelse for tverrkulturell kommunikasjon.

Pensum:

Bosch, D.J.

1991 *Transforming Mission. Paradigm shifts in theology of mission.* Maryknoll, NY: Orbis, s. 349-362.

Dahl, Ø. og Habert, K.

1986 *Møte mellom kulturer. Tverrkulturell kommunikasjon.*
Oslo : Universitetsforlaget, s. 13-162.

Hesselgrave, D.J. og Rommen, E.

1989 *Contextualization. Meanings, Methods and Models.* Grand Rapids, MI : Baker, s. 199-257.

Hiebert, P.G.

1985 *Anthropological Insights for Missionaries.* Grand Rapids, MI : Baker, s. 171-192 og 227-253.

Klausen, A.M.

1992 *Kultur. Mønster og kaos.* Oslo : Gyldendal, s.10-33, 104-135 og 204-232.

Solheim, D. og Sæverås, O.

1992 *Innføring i Missiologi.* Oslo : Fjellhaug Skoler . Studiebiblioteket, s. 8-15 og 86-116.

4.3 Etske forhold relatert til andre kulturer (3 studiepoeng)

Hensikten med dette emnet er å drøfte noen sentrale etiske spørsmål som har direkte relevans for en misjonsarbeiders tjeneste i andre kulturer. *Her legges til rette tre avgrensede områder for mer inngående studier. Studentene velger to av emnene.* Timene vil ha seminarform og i hovedsak dreie seg om en innføring i de enkelte emner.

1. Kristent syn på seksualitet og familiemønstre, sett i relasjon til andre kulturer og problemer en blir konfrontert med i denne sammenheng.
2. Ressursforvaltning, urbanisering, befolkningseksplosjonen og fattigdomsproblemet sett i relasjon til samfunnsstrukturer som gjør det vanskelig å finne en rettferdig løsning. En anlegger et globalt perspektiv, men vil fokusere spesielt på forholdene i den tredje verden.
3. Politikk og menneskerettigheter. Som arbeidere i den tredje verden vil studentene mest sannsynlig bli konfrontert med politisk undertrykkelse og brudd på menneskerettighetene. Hvordan skal en stille seg? Hva vil f.eks. gavne lokale kristne mest?

Pensum:

4.3.1 Seksualetikk og familiemønstre

Heiene, G.

1994 "Familie, ekteskap og seksualitet". I: *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk / S.O. Thorbjørnsen (red.).* Oslo : Universitetsforlaget, s. 147-171.

Hiebert, P.

1983 *Cultural Anthropology.* Grand Rapids, MI : Baker, s. 195-218.

Ødegaard, T.

1985 "Polygami - som problem på misjonsmarken". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 39, s. 92-103.

Dahl, T.S.

1992 *Den muslimske familie.* Oslo : Universitetsforlaget, s. 121-169.

Brennsether, K.

1986 "Kvinnens religiøse stilling i Nord-Kamerun". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 40, s. 84-93.

4.3.2 Ressursforvaltning, urbanisering, befolkningseksplosjon og fattigdomsproblemet

Thorbjørnsen, S.O.

1994 "Økonomi". I: *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk / S.O. Thorbjørnsen (red.)*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 209-234.

Hiebert, P.G.

1983 *Cultural anthropology*. Grand Rapids, MI : Baker, s. 297-315.

Bonk, J.J.

1995 "Mission and the problem of affluence". I: *Toward the twenty-first Century in Christian Mission / J.M. Phillips and R. Coote (eds.)*. Grand Rapids, MI : Eerdmans, s. 295-309.

Stott, J.

1999 *New issues facing Christians today*. 3rd ed. London : Marshall Pickering, s. 259-281.

Vilby, K.

1997 *Den globale reisen*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 119-152.

4.3.3 Politikk og menneskerettigheter

Heiene, G.

1994 "Politikk". I: *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk / S.O. Thorbjørnsen (red.)*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 241-265.

Hiebert, P.G.

1983 *Cultural Anthropology*. Grand Rapids, MI : Baker, s. 335-352.

Austad, T.

1994 "Menneskeverd og menneskerettigheter". I: *Utfordringer og ansvar. Områdeetikk / S.O. Torbjørnsen (red.)*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 23-48.

Corneliussen, H.I.

1996 "Kirkens politiske rolle i Afrika". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 50, s. 61-68.

Lindholm, T.

1995 "Menneskerettigheter i islam og kristendommen". I: *Mange religioner - én etikk? / L. Østnor (red.)*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 153-167.

Aano, J.

1970 "Misjonærens politiske engasjement". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 24, s. 129-146.

Aano, K.

1986 "Har afrikanske kyrkjer ein politisk funksjon?". I: *Norsk Tidsskrift for Misjon* 40, s. 94-106.

4.4 Misjonæren i møte med en annen kultur (3 studiepoeng)

Det å arbeide i en annen kultur krever spesielle egenskaper og holdninger. En må lære seg å se kritisk på sin egen kultur og tilvante forestillinger. Både i det første møtet og videre arbeid i en annen kultur trengs det karakterstyrke og utholdenhet. Misjonæren må arbeide med egne holdninger generelt, og ikke minst i forhold til møtet med mennesker i andre kulturer. Videre må misjonæren lære seg å arbeide sammen med mennesker i andre kulturer.

Emnet vil bli undervist i forelesningsform, med vekt på samtale.

Pensum:

Foyle, M.F.

1987 *Honourably Wounded. Stress among Christian Workers*. Eastbourne : MARC, s. 14-26 og 100-150.

Hiebert, P.G.

1985 *Anthropological Insights for Missionaries*. Grand Rapids, MI : Baker, s. 61-137 og 255-298.

Johnston, L.

1992 "Core Issues in Missionary Life". I: *Missionary Care. Counting the cost for World evangelization* / K. O'Donnell (ed.). Pasadena, CA : William Carey Library, s. 37-45.

Solheim, D. og Sæverås, O.

1992 *Innføring i Missiologi*. Oslo : Fjellhaug Skoler. Studiebiblioteket, s. 118-148.

Nordlander, A.

1994 "Misjon og integritet". I: *Missiologi i dag / J.M. Berentsen m fl (red.)*. Oslo : Universitetsforlaget, s. 332-342.

4. Tillatte hjelpemidler til eksamen

De samme som under punkt 3.0 i stupeplanen for Emnegruppen : Fordypning i teologi

5. Eksamen

Følgende eksamener avlegges i *missiologi*:

- 1 Det gis oppgaver i enkelte emner fra de to fagene underveis som gir grunnlag for mappevurdering. Disse teller 40% . Oppgavens antall, fordeling og omfang bestemmes i lærerråd for FMH.
- 2 En 6-timers skriftlig avsluttende eksamen som omfatter de forskjellige delene av pensum i missiologi, under eksamensvilkår. Det kan bli gitt én eller flere oppgaver. Prøven finner sted ved slutten av 3. året.

Ved utregning av gjennomsnittskarakter vil en følge det antall studiepoeng de emner har som omfattes av de enkelte eksamener:

Skisse over studieløpet for bachelorgrad ved Fjellhaug Misjonshøgskole

1.året	2.året		3.året
<p>Emnegruppen KRL (60 studiepoeng)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Bibelvitenskap (20 sp) 2. Kirkehistorie og Systematikk (20 sp) 3. Religion og livssyn (20 sp) 	<p>Emnegruppen Gresk (20 studiepoeng)</p>	<p>Emnegruppen Fordypning i teologi (40 studiepoeng)</p>	<p>Emnegruppen Missiologi (30 studiepoeng)</p>
			<p>Emnegruppen Praktisk teologi (30 studiepoeng)</p>

Studieplan for

Emnegruppe
Praktisk teologi

2004/2005

Emnegruppen Praktisk teologi

1. Generell innføring

Studiet i praktisk teologi ved Fjellhaug Misjonshøgskole (heretter FMH) består i å gjennomtenke den teologiske basis og den samfunnsmessige kontekst for den kirkelige tjeneste. Det er nødvendig å gi en spesiell praktisk-teologisk vinkling på emner som har vært berørt i tidligere studier. Erfaring viser at forkynnelse og sjelesorg er den mest omfattende del av den kirkelige tjeneste og vil derfor bli viet mest oppmerksomhet.

Studiene ved FMH har et tverrkulturelt fokus. For å kunne fungere godt i en tverrkulturell sammenheng er det nødvendig å ha en viss basiskunnskap om vår norske praktisk-teologiske tradisjon, både innen kirke- og organisasjonsliv. Undervisningen tar derfor sikte på å gi en grunnleggende innføring i det praktiske kristne livs former både i kirke og bedehus i Norge, samtidig som en orienterer seg noe i andre tradisjoner og former i en fremmedspråklig kontekst. Praksisen vil i noen grad få et tverrkulturelt preg.

Emnegruppen Praktisk teologi er bygd opp som en frittstående enhet på 30 studiepoeng. Emnegruppen forutsetter bestått eksamen i emnegruppe KRL.

2. Studiets oppbygging

Emnegruppen Praktisk teologi har en teoridel og en praksisdell.

Teoridelen:

Teoridelen består av 24 studiepoeng, og emnene fordeler seg slik:

1. Menigheten og tjenesten Ekklesiologi Pastoralteologi Liturgikk Kateketikk 2. Homiletikk med tekstverksted 3. Sjelesorg 4. Ledelse og administrasjon 5. Diakoni og bistand Menighetsbasert diakoni Generelt bistandsarbeid	6 studiepoeng 6 studiepoeng 6 studiepoeng 3 studiepoeng 3 studiepoeng

Praksisdelen :

6 studiepoeng

---

30 studiepoeng

Praksissted	Praksisart	Varighet
Misjonfelt / Norge	tverrfaglig	4 uker
Storby	tverrfaglig	8 kvelder
Fjellhaug	fagrelatert: liturgikk	2 gudstjenestelige møter
Fjellhaug	fagrelatert: kateketikk	2 undervisningstimer
Fjellhaug	fagrelatert: homiletikk	2 prekenøvelser
Den norske kirke	tverrfaglig	1 menighetsbesøk
Fremmedspråklig menighet	tverrfaglig	1 menighetsbesøk

3. Fagbeskrivelse og pensum

3.1 Menighet og tjeneste (6 studiepoeng)

Emnet gir en gjennomgang av kirketenkningen med den lokale menighet/forsamling spesielt i fokus. Det er behov for å grunnfeste studentens egen identitet som menighetsarbeider, samtidig som det er behov for å bevisstgjøre seg på den konkrete kirkelige sammenheng en skal gå inn i med oppgaver innen forkynnelse, sjelesorg og undervisning. Emnet innbyr til undervisning i seminar-form.

Emnet har fire delkomponenter:

3.1.1 Ekklesiologi

Denne komponenten vil først og fremst la læren om kirken komme til praktisk anvendelse med sikte på menighetsbygging. Komponentene inneholder også grunnleggende kirkekunnskap. Likedan er det behov for en praktisk-teologisk vinkling på vårt eget kirkesamfunns sammensatte historie. Det innebærer å se Den norske kirkes egenart og struktur som folkekirke, forholdet mellom kirken og de frivillige organisasjonene, og de spesielle utfordringer som kirke og bedehus står overfor i åra som kommer.

Pensum:

Hegstad, H.

1999 *Kirke i forandring*. Luther, Oslo, s. 74-101.

Hope, L.

1932 "Kyrkja og lækmanns-arbeidet." I *Veien fram. Grunnsyn og arbeidsmåter i NLM*. Lunde, Oslo, 1977, s. 228-245.

Skjevesland, O.

1993 *Huset av levende steiner*. Verbum, Oslo, s. 15-92, 149-214.

1999 "Ekklesiologi." *Invitasjon til praktisk teologi*. Luther, Oslo, s. 79-90.

3.1.2 Pastoralteologi

Denne komponenten gir en grunnleggende innføring i ulike menighetstjenesters innhold og egenart. Det innebærer deres selvforståelse, forståelsen av preste/pastorembetet i forhold til andre tjenester, ordinasjon og innvielse, og forholdet til de øvrige medarbeidere i forsamling/menighet. En vil også ta opp en menighetstjeners indre liv, d.e. kall, utrustning, bønn- og andaktsliv.

Pensum:

Skjevesland, O.

1984 *Levende kirke. Om nådegaver, tjenester og menighetsbygging*. Luther, Oslo, s. 48-70.

1998 *Morgendagens menighet. Ledelse og livsform*. Verbum, Oslo, 22-48.

Weider, B.

1969 *Kallet og tjenesten*. Lutherstiftelsen, Oslo, s. 9-81.

3.1.3 Liturgikk

Denne komponenten gir en grunnleggende innføring i kirkens kalender og den lutherske gudstjenestes ordning. Andre ritualer og møteformer, slik vi møter det i kirke og bedehus i Norge og utlandet, vil også bli behandlet. Komponentens vil gi hjelp til å utvikle kreativitet og sunn dømmekraft rundt kristne ritualers form og funksjon i ulike kristne kontekster.

Studentene vil ha deltakende praksis i liturgikk ved å ha ansvar for Fjellhaugs ukentlige "chapel", d.e. et ukentlig gudstjenestelig møte med flere liturgiske elementer. Ved de obligatorisk besøk til et annet kirkelig miljø vil en ha observerende praksis, og bli omfattende orientert om liturgiske former og skikker. Studenten skal på feltoppholdet drøfte gudstjeneste- og møteformer i den lokale kulturen sammen med sin lokale veileder.

Pensum:

Skjevesland, O.

1999 "Liturgikk." *Invitasjon til praktisk teologi*. Luther, Oslo, s. 129-142.

Holter, S.W.

1991 *Kom, tilbe med fryd*. Solum Forlag, Oslo, s. 17-55, 109-137.

Hiebert, P.

1994 *Anthropological reflections on missiological issues*. Baker, Grand Rapids, s. 159-172.

3.1.4 Kateketikk

Studenten vil få en innføring i grunnleggende problemstillinger og utfordringer for den menighetsbaserte undervisning og opplæring. Det kan være undervisning av nye kristne til dåp eller konfirmasjon, eller det dreier seg om bibelgrupper og søndagsskole for barn og voksne, eller opplegg og gjennomføring av regulære kurs for ulike menighetsarbeidere.

Studenten vil ha deltakende praksis i kateketikk ved, i samråd med veileder, å ha ansvar for planlegging og gjennomføring av to undervisningstimer ved Fjellhaug Bibelskole.

Pensum:

Dale, Aa.

1994 *Læring i kirken - en praktisk kirkedidaktikk*. IKO-forlaget, Oslo, s. 12-76.

Berkley, J.D. (red.)

1994 *Leadership Handbook of Outreach and Care*. Baker, Grand Rapids, s. 343-401.

3.2 Homiletikk med tekstverksted (6 studiepoeng)

Emnet gir en grunnleggende innføring i hva kristen forkynnelse er. En drøfter den innholdsmessige profil på forkynnelsen og tar opp hvilke utfordringer som møter forkynneren både åndelig, faglig og menneskelig. Studenten tas med inn i tekstarbeid med tanke på prekensituasjonen. En vil gå nøye inn på de hensyn en må ta til ulike typer tekster, varierende prekentyper og de kommunikative utfordringer som skiftende målgruppe stiller forkynneren overfor.

Studentene øver med videoopptak og må gjennomføre en andakts- og en prekenøvelse med respons fra medstudenter og under veiledning av faglærer.

Emnet blir gjenstand for separat prøving i form av en preken som må framføres, samtidig som emnet inngår som en del av den avsluttende skriftlige prøven.

Pensum i homiletikk for tredje klasse i bachelorstudiet endres noe og blir slik:

Nordhaug, H.

2000 ... *så mitt hus kan bli fullt. En bok om prekenen.* Oslo: Luther forlag, s105-139.

Skjevesland, O.

1995 *Det skapende ordet. En prekenlære.* Oslo: Universitetsforlaget, s206-235.

Sjaastad, E.

2001 *Vi forkynner Kristus. En ressursbok for predikanter.* Oslo: Lunde forlag, s 5-288; s307-319

Wisløff, C.Fr.

1988 *Ordet fra Guds munn.* Oslo: Lunde forlag, s165-178

3.3 Sjelesorg (6 studiepoeng)

Dette emnet består av to deler. I den første delen skal studentene tilegne seg innsikt i åndelige og psykiske problemstillinger, og hvordan en kan øve grunnleggende sjelesorg. En tar særlig sikte på mennesker innen vår kultur og innen norsk kristenliv.

I den andre delen, tverrkulturell sjelesorg, tar en opp konkrete sjelesørgeriske eksempler i menighetene i andre kulturer. Både gjennom relevant litteratur og gjesteforelesere med erfaring fra de aktuelle kulturer skal studentene få hjelp til å tilegne seg innsikt i sentrale problemstillinger, og hvordan en kan øve sjelesorg for mennesker fra andre kulturer.

Obligatorisk temadag vil inkludere besøk i en menighet der presten bl.a. vil orientere om samtaler og sjelesorg/veiledning i tilknytning til kirkelige kasualia.

I tilknytning til feltoppholdet vil kandidaten bli bedt om å gjøre rede for et nærmere angitt sjelesorg-case typisk for sitt område.

Pensum:

Olivius, A.

1996 *Att möta människor. En grundbok i själavård.* Verbum, Stockholm, s. 51-151.

Kristiansen, K.

1987 *Sjelesorg og anfektelse hos Luther og i dag.* Forlaget Kolon, Århus, s. 5-60.

Baatz Kristensen, F.

1998 *Befriet til at leve. Om at skrifte.* Credo, København, s. 7-78.

Hesselgrave, D.

1984 *Counseling cross-culturally.* Baker, Grand Rapids, s. 145-309.

Engelsviken, T.

1978 *Besettelse og åndsutdrivelse.* Lunde, Oslo, s. 7-101.

Hiebert, P.

1994 *Anthropological reflections on missiological issues.* Baker, Grand Rapids, s. 189-253.

3.4 Ledelse og administrasjon (3 studiepoeng)

Emnet gir en innføring i ledelse og administrasjon med et særlig sikte på organisasjons- og menighetsarbeid. Det vil bli lagt vekt på generelt lederskap, men også spesielt hva lederskap i kristen sammenheng innebærer. På bakgrunn av bibelske og historiske eksempler og moderne lederstudier vil emnet søke å svare på spørsmålene *Hva er en god kristen leder?* og *Hvordan finne og utvikle lokale kristne ledere?* Noe tid er satt av til en praktisk innføring i rutiner som kan ivareta behovene for forsvarlig saks- og informasjonsbehandling slik en møter dem i en menighets daglige drift og administrasjon.

Pensum:

- Jørgensen, K.
1991 *Visjon og hverdag. Lederskap i misjon og menighet.* Verbum, Oslo. s. 68-204.
- Lerø, M. (red.)
1987 *Lederskap i dag.* Verbum, Oslo, s. 91-155.
- Skjevesland, O.
1998 *Morgendagens menighet.* Verbum, Oslo, s. 22-158.

3.5 Diakoni og bistand (3 studiepoeng)

3.5.1 Menighetsbasert diakoni

Emnet søker å begrunne, avklare og profilere diakoni som en integrert del av kirkens og misjonens samlede oppdrag i verden. Det er nødvendige å definere diakonien som menighetstjeneste både i Norge og på misjonsfeltet. En vil også drøfte sosialt engasjement og bistandsarbeid generelt, og spesielt gå inn på forholdet mellom evangelisering og sosialt engasjement og de strategiske valg og avveininger som er forbundet med dette.

Pensum:

- Skjevesland, O.
1976 "Jesu helbredelsesgjerninger og diakonien." *Diakoni og kirke* (red. A. Aarflot), Luther, Oslo, s. 11-30.
- 1999 "Diakonikk." *Invitasjon til praktisk teologi.* Luther, Oslo, s. 145-159.
- Kvalbein, H.
1976 "Filantropi og diakoni." *Diakoni og kirke* (red. A. Aarflot), Luther, Oslo, s. 33-65.
- Skarsaune, O.
1976 "Diakontjenestens framvekst og særpreg i den gamle kirke." *Diakoni og kirke* (red. A. Aarflot), Luther, Oslo, s. 69-84.
- 1999 "Det tredelte embete og det éne: tjenesteordningene og ordinasjon/vigsling i Den Norske Kirke teologihistorisk belyst." *Tidsskrift for Teologi og Kirke* 1/99, s. 21-27.
- Nordstokke, K.
1994 *Verdensvid tjeneste. En innføring i internasjonal diakoni.* Verbum, Oslo, s. 61-123.
- Lausanne Committee for World Evangelization
1984 *Evangelism and Social Responsibility. An Evangelical Commitment.* Paternoster, Exeter, s. 9-61.
- Vilby, K.
1997 "Verdens internasjonale utviklingshjelp er nedadgående." *Den globale reisen.* Universitetsforlaget, Oslo, s. 337-364.

3.5.2 Generelt bistandsarbeid

Ofte vil misjonærer fra et rikt land med tilgang til u-hjelpsmidler få i oppdrag å kanalisere noe av disse inn mot konkrete behov der en arbeider. Hvordan dette skal skje på en forsvarlig måte vil bli behandlet i et eget kurs av to ukers varighet. Det er Fjellhaug Misjonshøgskole som står ansvarlig for kurset, som gjerne blir arrangert i samråd med Norsk Misjonsråds Bistandsnemnd.

Kurset skal orientere om generelle mål og midler i norsk bistandspolitikk, og gi innføring i ulike aspekter ved prosjektstyring, for eksempel prosjektbeskrivelse, prosjektgjennomføring, økonomistyring, evaluering og utfasing.

Kurset er obligatorisk, men vil ikke bli gjenstand for eksaminasjon.

4. Praksisdel

Praksisdelen har 6 studiepoeng og dreier seg i hovedsak om 4 ukers feltstudie/utplassering i Norge/misjonsfelt og 8 kvelders storbypraksis der praksis er dels observerende, dels deltagende.

Feltstudiet:

Oppholdet gir en generell orientering om misjonsfeltet av misjonærkolleger, gir anledning til å observere ulike aspekter av arbeidet, være til stede ved ulike møter og gudstjenester, ha direkte samtaler med nasjonale medarbeidere i samarbeidende kirke, besøke ulike diakonale og undervisningsrelaterte prosjekt og institusjoner, samt samle inntrykk og stoff om tildelt emne. Umiddelbart etter hjemkomsten må studenten skrive en rapport med evaluering av hva vedkommende har deltatt i under feltstudiet, og en 8-10 siders besvarelse på temaet fra sjelesorgen som var oppgitt på forhånd. Denne besvarelsen gis tellende karakter.

Feltstudiet blir lagt til vedkommendes framtidige arbeidsfelt. Hvis det av ulike grunner skulle vise seg umulig, eller en student ikke tar sikte på misjonstjeneste, vil en søke en alternativ utplassering som kan introdusere studenten nærmere til den kulturkrets som vedkommende skal arbeide i. Før utreise/utplassering vil studenten få tildelt et emne fra sjelesorgen typisk for den kulturen som vedkommende skal arbeide spesielt med under oppholdet.

Storbypraksis:

Dette er en individuell observerende og deltagende praksis som fordeler seg på rusmiddelomsorg, aktiviteter knyttet til nærmiljøsentere, kristent barne- og ungdomsarbeid og evangeliserende nattkafé, totalt 8 kvelder.

Forøvrig er det lagt inn en del praktiske øvelser i de teoretiske fagene som homiletikk/tekstverksted, liturgikk og kateketikk. Denne praksisen er det gjort rede for under de enkelte fagbeskrivelsene. To obligatoriske temadager med besøk i menigheter er spesielt viet forhold i Den norske kirke og en engelsk-talende luthersk menighet.

Øvelsene og utplasseringen blir veiledet av godkjente veiledere. På misjonsfeltet vil det normalt være en NLM-misjonær, alternativt en lokal kirkeleder som har hovedansvaret. I storbypraksisen vil ansvarlig leder ved institusjonen, nærmiljøsentret, for ungdomsarbeidet eller nattkaféen være veileder. Veilederne, både lærere og de som ikke er av Fjellhaugs ansatte, har gjennomgått intern opplæring knyttet til faglig veiledning slik at veiledningstjenesten kan kvalitetsikres.

Ved ordinær avslutning av semesteret vil studentene avlegge skriftlig 6-timers prøve i praktisk teologi. Denne prøven vil integrere både teori og praksis som studenten har vært gjennom i løpet av semesteret.

5. Tillatte hjelpemidler til eksamen

De samme som under punkt 3 i studieplanen for Emnegruppen : Fordypning i teologi

6. Eksamen

Følgende eksamen avlegges i *emnegruppen Praktisk teologi*:

- * En 6-timers skriftlig prøve under eksamensvilkår som omfatter alle emner i teoridelen. Prøven teller 50% av samlet karakter.
- * En preken av 10-15 minutters varighet skal framføres samtidig som manuskriptet må foreligge skriftlig. Denne teller 25%. Både manus og framføring blir vurdert.
- * Hjemmeoppgaven etter avsluttet feltopphold med et sjelesørgerisk emne teller 25%. Oppgaven har et anbefalt omfang på 8-10 maskinskrevne sider.

